

UCHWAŁA Nr XXXIV.239.2022
Rady Gminy Stara Błotnica
z dnia 1 marca 2022 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1119, ze zm.), art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050.), w związku z art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021, poz. 1372 ze zm.) **Rada Gminy Stara Błotnica uchwala, co następuje:**

§1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do uchwały.

§2.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

§3.

Zobowiązuje się Wójta Gminy do złożenia w terminie do 30 czerwca 2022 roku sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2021 rok.

§4.

Traci moc Uchwała Nr.XXXII.222.2021 Rady Gminy Stara Błotnica z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022r.

§5.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§6.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Stara Błotnica oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 ROK

§1. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok współtworzy lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz zmniejszania szkód społecznych, zdrowotnych i indywidualnych będących wynikiem używania alkoholu i narkotyków.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na Gminę Stara Błotnica obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, zmiany nawyków i tradycji związanych z piciem alkoholu, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanej z alkoholem.

Cytowana ustawa umożliwia tworzenie spójnego systemu prowadzenia lokalnej polityki polegającej na współdziałaniu szeregu instytucji, administracji, służby zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, czy policji wobec alkoholu.

Obecnie podejmowane są wszelkie możliwe działania, aby lepiej, skuteczniej i efektywniej pomagać rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które z mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w społecznościach lokalnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok (zwany dalej Gminnym Programem) określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych. Gminny program jest kontynuacją szeregu działań zainicjowanych w latach ubiegłych.

Program winien być realizowany przy współpracy różnych podmiotów, począwszy od pomocy społecznej, poprzez placówki oświatowe, służbę zdrowia, instytucje strzegące porządku publicznego i przestrzegania prawa, organizacje pozarządowe oraz instytucję kościelne, które poprzez swoje doświadczenia stanowią nieodłączną część systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w ubiegłych latach oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

Odbiorcami Programu są mieszkańcy Gminy Stara Błotnica, którzy w życiu prywatnym bądź zawodowym stykają się z problemem uzależnienia, a także z ich konsekwencjami.

Skierowany jest do wszystkich osób zainteresowanych tą problematyką. Cechą charakterystyczną Programu jest wielopłaszczyznowość, która jest konieczna do przeciwdziałania i rozwiązywania problemów nadużywania alkoholu i narkotyków. Jest on modyfikowany w zależności od zmieniających się potrzeb lokalnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki oraz zmniejszania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu oraz

używania narkotyków i innych substancji uzależniających.

Zadaniem Gminy jest podjęcie działań profilaktycznych, naprawczych ukierunkowanych na społeczność lokalną. W kręgu szczególnego zainteresowania Programu są dzieci i młodzież szkolna, poprzez kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych oraz ukazywanie zagrożeń będących skutkiem używania środków uzależniających.

W realizacji zadań zawartych w Programie zastosowanie mają następujące akty prawne:

Podstawy merytoryczne i prawne do realizacji niniejszego Programu to:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021r. poz. 1119 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz.2050.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021r. poz. 305 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2021r. poz. 1038 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 poz.642)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 685 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 2268 ze zm.).

§2. Cele Programu

Cel główny:

Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych na terenie Gminy Stara Błotnica i próba rozwiązania problemów alkoholowych.

Cel zostanie osiągnięty poprzez podjęcie skoordynowanych działań w obszarze realizowanej na trzech poziomach profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej).

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych przypadków uzależnień.
3. Zmniejszenie skali uzależnień już istniejących.
4. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
5. Ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
6. Przygotowanie młodego pokolenia do zdrowego, trzeźwego stylu życia.
7. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.
9. Zwiększenie skali działalności informacyjnej dla wszystkich mieszkańców Gminy.
10. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.
11. Wspieranie działań w powyższych zakresach organizacji społecznych i pozarządowych, Kościoła Katolickiego oraz poprawianie warunków sprzyjających tym działaniom.

REALIZACJA

Profilaktyka to działanie, które ma na celu zapobieganie pojawianiu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska. Jest jednym ze sposobów reagowania na zjawiska społeczne, które oceniane są, jako szkodliwe i niepożądane. Profilaktykę uzależnień określa się również, jako zmniejszenie strat związanych z używaniem środków odurzających poprzez ograniczenia do minimum potencjalnych szkód, jakich mogą dokonać osoby używające substancji psychoaktywnych.

Poziomy profilaktyki:

Profilaktyka uniwersalna – kierowana do wszystkich w określonym wieku bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotycząca zagrożeń znanych, rozpowszechnionych w znacznym stopniu np. przemoc czy używanie substancji psychoaktywnych;

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymagająca dobrego rozpoznania tych grup w społeczności lokalnej;

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka – to działania wymagające specjalistycznego przygotowania, polegające na terapii interwencji, bądź leczeniu osób z symptomami zaburzeń. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

PODSTAWOWE POJĘCIA:

Alkoholizm: to związki organiczne zawierające jedną więcej grup hydroksylowych. Potocznie „alkoholem” nazywa się alkohol etylowy czy etanol lub napój alkoholowy, który dzielimy piwo, wino, oraz alkohole spirytusowe. Według ustawy, w Polsce do napojów alkoholowych zaliczamy każdy produkt przeznaczony do spożycia, zawierający więcej niż 0,5% alkoholu etylowego.

Narkotyki; to substancja, środek odurzający, używka – to określenie o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna. W medycynie narkotyki określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo poprzez określone receptory mózgowie. Z kolei pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie.

Uzależnienie; jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby. Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód, m.in. somatycznych, psychicznych, społecznych. Uzależnienie często kończy się śmiercią z powodu następstw zdrowotnych.

Ryzykowne spożywanie alkoholu – rozumie się przez to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu – rozumie się przez to wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu; aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy; robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe

to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyzn; jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

FASD (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) – Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych rozumie się przez to niediagnostyczny termin opisujący problemy zdrowotne i zaburzenia zachowania wynikające z uszkodzenia mózgu płodu przez alkohol; uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego (OUN) mogą towarzyszyć uszkodzenia innych organów wewnętrznych, m.in. serca, układu kostnego, układu moczowego, słuchu, wzroku. Nieprawidłowy przebieg procesu rozwoju mózgu w życiu płodowym powiązany z widocznymi na twarzy dziecka charakterystycznymi zmianami, jest opisywany jako Płodowy Zespół Alkoholowy – FAS (Fetal Alcohol Syndrome).

Wczesne rozpoznanie i krótka interwencja – rozumie się przez to krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub innych specjalistów, wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, osób używających środków odurzających innych niż alkohol, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, a także interwencje podejmowane wobec osób zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi.

Leczenie uzależnienia – rozumie się przez to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP lub związanych z uzależnieniem behawioralnym; przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych, programy substytucyjnego leczenia uzależnienia od opioidów.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – rozumie się przez to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych, poznawczych i społecznych, wśród których używanie substancji psychoaktywnej (takie, jak: alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze, Nowe Substancje Psychoaktywne [NSP], tytoń) dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość; głównymi objawami uzależnienia są: głód substancji (przymus, silne pragnienie), utrata kontroli nad używaniem substancji.

Używanie szkodliwe – rozumie się przez to używanie substancji psychoaktywnej określone w art. 4 pkt 30 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

System rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego – rozumie się przez to system oceny jakości programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Uzależnienie behawioralne – rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej, mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia. Do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, pracy, seksu, pornografii i zakupów. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są zakupoholizm, fonoholizm, pracoholizm oraz patologiczny hazard. Najskuteczniejszą metodą terapii tych zaburzeń jest długotrwała terapia poznawczo-behawioralna.

§3. Zadania Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i/lub narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§4. Realizacja Programu

1. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, motywujących do podjęcia leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji.
2. Finansowanie usług medycznych w zakresie wspomaganie abstynencji alkoholowej dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, kierowanie wniosków do Sądu oraz pokrywanie kosztów opinii biegłych i kosztów sądowych.
4. Stałe informowanie o możliwościach otrzymania pomocy w przypadku pojawiającego się problemu przemocy w rodzinie.
5. Udzielanie porad członkom rodzin, w których występuje alkoholizm i przemoc.
6. Organizowanie programów profilaktycznych w szkołach, spektakli teatralnych, koncertów, których głównym tematem jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się alkoholizmu, narkomanii, przemocy oraz innych zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży, oraz promocja zdrowego stylu życia.
7. Udział uczniów szkół podstawowych w ogólnopolskiej Kampanii "Zachowaj Trzeźwy Umysł", w tym zakup materiałów i nagród.
8. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dorosłego społeczeństwa, poprzez zakup i dystrybucję materiałów ukazujących zagrożenia wynikające z uzależnień od alkoholu i narkotyków.
9. Dofinansowanie dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Starym Goździe oraz dla Stowarzyszenia "Nasza Wieś" w Starym Kobylniku w związku z organizacją turniejów tenisa stołowego.
10. Zorganizowanie Gminnego Turnieju Szachowo - Warcabowego poprzedzonego eliminacjami przeprowadzonymi we wszystkich szkołach na terenie gminy.

11. Dofinansowanie organizatorom turniejów piłki nożnej, piłki halowej, rajdów rowerowych, turniejów biegowych, w tym: finansowanie nagród, ubezpieczenia, opieki medycznej i sędziowskiej oraz poczęstunku dla uczestników.
12. Dofinansowanie Gminnego Festynu z okazji Dnia Dziecka oraz innych festynów promujących zdrowy styl życia oraz tradycje prorodzinne i więzy pokoleniowe organizowanych przez Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Stara Błotnica.
13. Finansowanie konkursów promujących zdrowy styl życia dla szkół:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Starej Błotnicy oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Starym Goździe,
 - Szkoła Podstawowa w Starych Sieklukach oraz Szkoła Podstawowa w Kaszowie
14. Zakup materiałów niezbędnych do wdrożenia programów profilaktycznych.
15. Dofinansowanie do wyjazdów na obozy, wycieczki - dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych .
16. Dofinansowanie warsztatów Młodzieżowej Orkiestry Dętej ze Starej Błotnicy.
17. Zorganizowanie Imprezy Mikołajkowej dla dzieci klas 0 - 3 szkół podstawowych, oraz punktów przedszkolnych połączonej z programem profilaktycznym oraz paczkami Mikołajkowymi.
18. Wspieranie innych działań mających na celu promowanie zdrowego trybu życia oraz posiadających walory profilaktyczno - edukacyjne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz innym zjawiskom patologii.
19. Prowadzenie okresowych kontroli placówek handlowych i gastronomicznych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
20. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy.
21. Finansowanie zakupu sprzętu oraz materiałów niezbędnych w działalności Komisji.
22. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją oraz placówkami oświatowymi.
23. Finansowanie szkoleń dla członków komisji oraz osób odpowiedzialnych za realizację programu w tym finansowanie transportu jak również finansowanie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych.
24. Współpraca ze związkami wyznaniowymi i Kościołem Katolickim.

§ 5. Sprawy organizacyjne i zasady wynagradzania członków Komisji

1. Koordynacją realizacji zadań wynikających z Programu oraz prowadzeniem dokumentacji związanej z pracą Komisji zajmują się dwaj członkowie Komisji wyznaczeni przez Wójta Gminy zwanymi pełnomocnikami.

2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie.
3. Za udział w posiedzeniu, potwierdzony podpisem na liście obecności
 - a) Przewodniczący Komisji lub zastępca w przypadku prowadzenia posiedzenia otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 130 zł netto,
 - b) pozostali członkowie Komisji - w wysokości 100 zł netto.
4. Pełnomocnikom Programu przysługuje dodatkowo zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 150 zł netto.
5. Członkom Komisji, w przypadku delegowania poza teren Gminy do udziału w szkoleniach oraz innych czynnościach wynikających z niniejszego Programu przysługuje zwrot kosztów delegacji na zasadach określonych dla pracowników z tytułu podróży służbowych na terenie kraju.
6. Członkowie Komisji zobowiązani są do udziału w szkoleniach i konferencjach w zakresie nowoczesnych metod przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

§ 6. Budżet

1. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Finansowanie konkursów oraz wszelkich imprez sportowych, festynów oraz wyjazdów może nastąpić na pisemny wniosek organizatora.
3. Niewykorzystane środki w danym roku kalendarzowym na realizację Programu, przechodzą do wykorzystania na realizację Programu w roku następnym.

ARZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz